

M. Tayfun ÖZUSLU (1971/1672) ile RÖPORTAJ

Röportaj: Melis GÜRSEL
Maden Mühendisi

Melis Gürsel: Üyelerimiz için kendinizi tanıtır mısınız? (özgeçmiş, mezun olduğunuz okul yılı, çalıştığınız kurumlar vs.)?

Bendeniz 1946'da, Demirlibahçe/Ankara'da ve Örfî İdare'nin hükümrânlığında doğdum.

33-35 yıl sonra çocuklarım doğduğunda da, aynı idare yine hüküm sürüyordu; ama, artık Sıkı Yönetim (veya Aziz Nesin'in ölümsüz tabiriyle 'Sık Götünü Yönetim') adıyla anılıyordu; bu yaşa erdiğim halde, Sıkı Yönetim'den de doğduğum berbat yerden de hâlâ kurtulamadım.

Her bebek gibi bana da "Hayırlı, uğurlu olsun; vatana-millete hizmette geri durmasın. Amin!" demişler... Hemen bir-iki saat sonra Hiroşima'nın tepesine öyle müthiş bir lanet yağdı ki, laneti bizzat yağdıran 'uçan kale' pilotu bile sonradan çıldırıp intihar etti; 5-6 binyıllık köhne tarih gıcır-gıcır bir dehşet çağına girdi. Bunun bir-iki saat ardından da, TBMM, Seçim Kanunu'na ufak bir tadilat *doğ-*
qundurarak çift dereceli sistemi ilga etti; hem 'müntehib-i evvel', hem de 'müntehib-i sani' taifesi "imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış, tek bir seçmen kitlesi"ne dönüştü ve tek parti modeli tarihin çöp sepetine atıldı. Velhasıl, benimle birlikte memlekete demokrasi de geldi; keşke gelmez olaydı... Demokrasinin teşriyiyle birlikte, vaktiyle Dolmabahçe sularına *demir vira* edip "geldikleri gibi gidenler", Missouri Zirhlisi'na binip tekrar aynı sulara *demir laçka* etti ve açılan sandıklardan hep onlar çıktı. Gûya hayırlı-uğurlu olacaktım; daha ilk günümde –vatan-millet beri dursun– tekmil dünyanın başına bela kesildim. Böyle *arabesque* bir doğum günü, her fani ömre nasip olmaz; 'doğduğuma pişmanım' mısraları da olsa-olsa bendeniz için yazılmıştır.

İkinci günümde –bütünüyle gayriiradî olarak– üç kimliğe birden sahip oldum: TC Tabiiyeti, İslam Dini, Hanefî Mezhebi...

Artık nüfus cüzdanlarında "Mezhebi:" diye bir hane yok; laisizm töreli olarak işlev gördüğünde, "Dini:" diye bir hane de kalmayacak... Aklim erdiğinde, altlı-üstlü daha başka kimliklere –yine gayriiradî olarak– sahip olduğumu da öğrendim. Ayrıca, sonradan altlı-üstlü bir dizi kimliğe daha –artık iradî olarak– sahip oldum. Kemale erdiğimde, kimliklerin teknil insan soyu için müthiş bir bela olduğunu keşfettim. İnsanın kimliksizlik (veya kimsizlik veyahut *hiçkimselik* veyahut da *hiçlik*) mertebesine erişmeyi –yani, *Homo sapiens ultimoevoluensis* adıyla vaftiz edilebilecek bir alttüre tekâmülü– beceremediği sürece huzur ve beka yüzü göremeyeceğinin farkına vardım.

Üçüncü güne geçmeyeceğim, hiç paniğe kapılmayın(!)... 1951 güzünde, henüz bebek denecek bir yaşta ve İstanbul'un –Rize'den, Kars'tan, Van'dan, Şırnak'tan değil de, sosyalist olduklarını beyan eden Balkan ülkelerinden gelen– zorlu göç dalgalarıyla dövülmeye başladığı bir konjonktürde Kalitarya' da ilkokula başladım. Kalitarya, İstanbul'un merkezine bağlı olması hasebiyle –elem ile hüsrân yüklü ve de epik bir trajedi olan– Mübadele'nin hışmından münezzeh kalabilmiş bir Rum köyüydü...

Öte tarafta ise, İstanbul'a karşılık olarak, Batı Trakya mübadeillikten muaf tutulmuştu... İçişleri Bak. Dr. Faruk Sükan'ın 1.7.1964 ve 26.5.1965 tarihli tebliğleri marifetiyle, Tek Parti'nin altından kalkamadığı bir millî mesele Demokrasi eliyle halledildi ve **binlerce** köy ile bazı bucak ve ilçelerin aborijinal (Rum, Pomak, Ermeni, Kürt, Arap, Süryani, Gürcü, Laz, vs. dillerindeki) adları Türkçe adlar ile ikame edildi. Eskileri, 1/25.000'lik paftalarda, parantez içinde, hâlâ duruyor. Dolayısıyla da, artık Kalitarya diye bir köy yok, Şenlikköy var; Florya'da banliyöden inin, koruyu solunuza alıp beş-on dakika kuzeye yürüyün, küt diye karşınıza çıkar. Dr. F. Sükan'ın gücü ancak Kalitarya ile Psamatya'ya yetti; Derin Devlet'e ihbarda bulunmak gibi olmasın, ama, Florya ile Therapya hâlâ aborijinal adlarını taşıyor...

Üç ayrı ilkokul, bir ortaokul, iki lise ve bir üniversitede onüç körpe yıl boyu süren bir intermezzoya art gelen 1964 güzünde, memleketteki her lise fen şubesi mezununun gönlünde yatan bir haltı ben de işledim. Sayfa be sayfa A3 doldurulan bela bir imtihanı –azim ve sebatla sürdürdüğüm katılımların üçüncüsünde– nihayet kazanarak, İTÜ Maden Fak. İşl. Bl.'ne birincilikle girdim. (Ne zaman çıktığımı pek hatırlamıyorum; ama, en son çıktığımı çok iyi hatırlıyorum). 1965'in Temmuzunda, GLİ Soma Bölgesinde, Mustafa Köse ile birlikte ellerimize birer kürek tutuşturup –14 TL 40 küsur kuruş yevmiyeye– bizi kazmacı yedeği olarak Deli Osman'ın bacasına tertip ettiklerinde, resmî jargonda 'kahraman işçi sınıfının öncü müfrezesi' diye anılan değişik bir alttür ile yüz yüze geldim: *Madenci*.

Bizi D. Osman'a zimetlediklerinde, önce esti-köpürdü, sövdü-saydı; sonra da "Yahu bunlarda gücük kadar akıl

yok mu ki, bana yedek diye talebe gönderirler. Yarın, öbür gün başıma amir olarak dikileceksiniz; ben şimdi size nasıl iş buyururum? Kürek sallayacağınıza dışarıda yazıp çizseniz daha faydalı olmaz mı?!" diye felsefeye daldı. D. Osman bizi ara-sıra ayna gerisinde dinlenmeye alsa da, *madenci* gibi çalıştık; iki haftalık baca programı süresince yerimizde kaldığımızı göre, bacanın performansında herhangi bir aksama olmadı. D. Osman gözde bir kazmacı ustasıydı. Bazen bizim de kullanmamıza izin verdiği ağır martopikörünü kalem gibi sallarken türkü bile söylerdi. Bir istirahat anında, gaipden belli-belirsiz bir martopikör tıktırısı duyulur duyulmaz, D. Osman yerinden fırladığı gibi aynaya saldırdı. Bizi de hışımla işe koştu; çılgın bir tempoyla çalışırken sövdü-saydı; bir yandan da, sanki dışarıdaki birine laf ulaştırır gibi, "Ula varıyon haa, vardım haa!.." diye mütemadiyen yırtındı. Sonra anladık ki, kontra bacanın aynası bizimkine yaklaşıyor; iki aynanın birbirine toslamasına ramak kaldı; önce kimin tabancası kimin aynasını delecek?! Elbette ki, D. Osman ötekini delecek; yoksa, karizmatik namı çizilecek...

Ağustos güneşinin etrafı cazır-cuzur kavurduğu bir izin gününde, Deli Osman'ı EKONOMA'nın merdivenlerinde pineklerden bulunca şaşım kaldım. "Usta, kafana güneş geçecek; gel gölgeye gidelim de soğuk bir şey içelim" dediğimde, eğri-eğri bakarak şunları söyledi: "Sen var git, kendi gölgeye geç de kendi soğukluğunu iç çocuk; **sen bilmezsin, benim içerilerim üşüyor.**" Sonradan anladım ki, Usta hastaydı ve bunu açık etmeye utanıyordu. O zamanlar, uzman olmayan hekimlerin bile haberi yoktu; 'çocuk' nereden bilecekti ki, antrakoz diye bir madenci illetinin varlığını ancak beşinci sınıfta öğrendi... Beni D. Osman'ın bacasına tertip eden ağabeylerimizin hepsi -kendi güzelim deyişleriyle- ebediyete intikal ederek göçüp gittiler. D. Osman mutlaka hepsinden önce göçüp gitmiştir. Zira, atışların ortasında, bir kazmacı ömrünün 45-50 aralığını aşması mucize olurdu. Ben ilk ustamı hiç unutmadım...

Baca programının hitamında, lağıma tertip edildim; ikişer haftalık sürelerle lağımciyla lağımçılık, barutçuyla barutçuluk, emniyetçiyle emniyetçilik, vs.ciyle vs.cilik ettim. Günün birinde serseri vardiyasından cenaze çıktığını gördüm; Bölge Md. merhum Cemal Çandarlı tekmiil gündüz vardiyasını bacaağzına içtima etmiş nutuk atıyordu; bu esnada yüzünü bile görmediğim birinin "... göçüğün altında ne işi varmış kavatının..." diye sövüp sayışını duyunca fena afalladım. Nutuk bittiğinde, sanki hiçbir şey olmamış gibi, öylesine mütevekkilane, yani tıpkı *madenciler* gibi aynı bacaağzından ben de içeri daldım. Kendimi tanıyamaz olmuştum... Ekim imtihanları kapıya dayanıp da Somadan Maçka'ya döndüğümde yeni bir kimliğin sahibiydim, yürüyüşüm bile değişmiş ve kısacık ömrümde bir milat oluşmuştu: Bundan böyle, ben de bir *madenci*ydim ve bir *madencilik* öncesi vardı, bir de *madencilik* sonrası... Tekmil 'adam' soyu da iki alttüre kategorize edilmekteydi: *Homo sapiens montanicus* taifesi bir yana *et alii* taifesi de öte yana... Artık bölük-pörçük, darmadağınık, ham, miskin, çığ ve amorf kişiliğim ile doktrin varidatım da ufaktan-yavaştan derlenip toparlanmaya, intizama girmeye, işlenmeye, pişmeye ve tebellür etmeye yüz tutuyordu. Velhasıl, 1965 güzünden beri *madenci*yim ve bu kimliğimle gurur duyuyorum...

Zaten berbat bir öğrenciydim; 60'ların dağdağalı konjonktürü icabı politik-ideolojik kimliğim diğerlerini sollayınca, *madencilik* de sık sık buzdolabına girdi. Bu meyanda, Maden Fak. Talebe Cem., İTÜTB, İTOTOTB, Maden Fak. İşgal Komitesi, İTÜ İşgal Komiteleri Konseyi ve DEV-GENÇ gibi örgütler ile İşçi-Köylü Gazetesi çevresinde sıra neferliği ettim.

1969 baharında, bazı akl-ı evvel taifesinin "... Bu iş böyle gitmez; 'Parti'ye girip hayatımızı disipline sokalım..." önerisi hüsnü kabul görünce, bir takım *madenci* (galiba başka İTÜ öğrencileri de) cümbür cemaat TİP (Beyoğlu İlçesi)'ne yazıldık. Kısa 'parti' ömrümüz, daha 1969 güzünün bile görmeden sona erdi; bugün artık bir işadamı olan Yücel Yaman'ın tavsiyesi üzerine, küçük burjuva eğilimlerimiz (anarşizm, avantürizm, vs. gibi) gerekçe gösterilerek -yine cümbür cemaat- 'Parti'den ihraç edildik. (Önceleri millî-resmî sınırlar içinde mahpus, miskin ve çığ doktriner kimliğimin Kapıkule'den huruçla iflah, salâh ve halâs olup pişmesiyle birlikte, idolist-totemist (ve hatta fetişist) tutkularla bağlanılan "parti"lerin -en başta *madenci* taifesi olmak üzere- tekmiil sınıfın başına ne çoraplar ördüğünü epey sonra belledim.) Bendeniz, o gün 'Parti'den öyle zorlu bir *avara* olmuşum ki, ömrümde bir daha da hiçbir "parti"ye *borda* etmedim. Bugün ise, küresel ölçekte sürüsüne bereket "parti", hesapta münhasıran öncülük edecekleri sınıf mücadelesinin ardından nalları topluyor...

Soma'dan sonraki çalışma hayatıma geçecek olur sam, en az bir sayfa daha lazım; yayın sorumlularından fırça yemeyelim ve sadece kafası ile kuyruğunu aktarmakla yetinelim... 1971 sonunda, EKİ Kozlu Bölgesi / İncirharmanı I. Kartiye'de işbaşı ettim. Sicil amirlerim çok iyi bir mühendis olduğumu ihbar ettiklerinde, bu işe benden çok muhterem hocam Prof. Dr. Cemal Birön şaştı (ama, çok sevindiğini de "solcu hayta"nın bizzat vicahında tebliğ etti). 1972 sonunda Sıkı Yönetim marifetiyle içeri alınınca, *kartiye mühendisi* kimliğim de bir yılda infisah etti. Taze yüzyılın başında, tilki misali, dönüp-dolaşım Zonguldak (Ve Havalisi) Maden İşçileri Sendikasında işbaşı ettim. 2002'nin başında da bordro mahkûmiyetinden nihayet tahlisiye oldum (ara sıra -götürü usûlde de olsa- hâlâ çalışıyorum). Ancak, başından-dibine, kafasından-kuyruğuna '*zar-zor*'la geçen meslek hayatımda, maalesef, uzun bir müddet *madencilik* alarğadan seyranla yetinmek zorunda bırakıldım (elbette ki, yine Sıkı Yönetim marifetiyle). Bu meyanda da, TMMOB, Maden Müh. Odası, Maden Müh. Cemiyeti, Türkiye Madenciler Der., DİSK Yeraltı Maden-İş Sen., DİSK Dev-Maden Sen., TÜRK-İŞ Genel Maden-İş Sen. ve KESK Maden Sen. gibi ör-

gütler ile BİRLİK Haberleri, Madencilik Mecmuası, Madencilik-Haberler, Madencilik Bülteni, İşçilerin Sesi, Maden İşçisinin Sesi, Demokrat!' Muhalefet, Virgül ve UĞUROLA gibi yayın organları çevresinde yönetici, temsilci, eğitim görevlisi, teknik müşavir, müellif-muharrir, mütercim, musahhah, mürettip, muhabir, müvezzi ve sıra neferi olarak hizmet verdim. Ama, hepsi bir yana, Madencilik Bülteni öbür yana... Camiamız da dahil tekmil *madenci* taifesi, meslek, işkolu ve sektörümüz için –kimilerinin “Bülten Cuntası, Bülten Çetesi, Bülten Teröristleri, vb. gibi” yaftalar yapıştırdığı aziz meslektaşlarım ve kıymetli kardeşlerim Alpaslan Ertürk, Remzi Gedikoğlu ve Özgür İnceefe ile birlikte– hayatımda tuttuğum en hayırlı iş; Bültenin 1989’da mezardan çıkartılıp ayaklarının üzerine dikilmesidir. Tercüme-yi halim bundan ibarettir... Alın size geçen yarı yüzyılın toplumsal tarihini de içeren bir otobiyografi...

MG: Kendi döneminizle bugünü, iş bulma ve çalışma koşulları açısından karşılaştırabilir misiniz?

Genel olarak, ülkemizdeki mühendis ve mimarlar altın çağlarını 40’ların sonu ile 60’ların ortası arasında yaşadı. Üçköprü’de elime geçen 30.- TL stajyer yevmiesi, 1967’deki carî kurla ≈ 3.50 \$ ederdi; ama, öyle müthiş bir satınalma gücü vardı ki, en az beş *madenciye* Boğaz’da balık sofrası kurardı. Benim devrem mezun olduğunda, Müh. ücreti, yanlış hatırlamıyorsam, 55.- TL/gün kadardı; Y, Müh. için 5.- TL de ekstrası vardı ve cart-curt zamları da cabasıydı. Velhasıl, **taze mühendisin** eline ayda en az 1.300 TL temiz para geçer ve bu parayı valiler bile alamazdı. Başmühendis, Şube Md., Gen. Md., vs. koltuklarında oturanların kazancını varın siz hesap eyleyin... Üstüne üstelik, kimi işyerlerinde Maden Müh. üretim primi de alırdı. Bu imtiyazlı konum, yeni palazlanıp mühendis ihtiyacıyla kıvranan montaj sanayisi burjuvazisinden önce, bürokrasinin bir tarafına battı ve anlaşılan 10195 sayılı kararnameyi ilga eden 657 sayılı Devlet Personel Kanunu icat edildi. Ülkemizdeki mühendis-mimar taifesinin meslek hayatında çok keskin bir büklüm noktası oluşturan 10195’in ilgası ve 657’ihdası, tarihin garip bir cilvesi olarak, bir İTÜ mezunu olan Başbakan (sonradan bilmem kaçınıcı C. Başkanı) S. Demirel’in döneminde gerçekleşti...

1970-71 kışında 657’nin TBMM gündemine alınışı, TMMOB’nin ilk kitle eyleminin kapsülünü de ateşledi.

Tandoğan’daki muhteşem mitinge –Kambersiz düğün olmaz hesabı– bizim taife de sinekler gibi üşüştü ve ücret derdinde olan bir kitlenin içinde “Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye! (ve/veya Sosyalist Türkiye!..)” diye halt ettiler (o sıra Kandilli-Kozlu taraflarında diploma travayı ile uğraştığımdan, bu curcunadan eksik kaldım). Netice itibarıyla, 657 eninde sonunda TBMM’den geçecekti; ama, DEV-GENÇ, vs. ‘hayta’ taifesinin sekter tavrı sayesinde, **zamanın mühendis-mimar taifesinin ezici çoğunluğu siyasetten de, örgütten de ürktü, soğudu**. Birkaç ay sonra patlayan “12 Mart” da bunun üzerine tüy dikince, anılan çoğunluk bir daha, tövbe-billah, TMMOB’nin semtine bile uğramaz oldu... Kaymaklı 10195 saltanatının ilgası ve lanet 657’nin yürürlüğe girişiyle birlikte: Mühendis-Mimar taifesinin alayı birden ‘devlet memuru’ (veya ‘kadrolu KİT teknik personeli’) oldu; zaten *de facto* olarak mahrum bırakıldıkları TİS-Grev hakları, *de jure* olarak da hepten hamhum-şaralop oldu; epey kalabalık bir kitle, KİT’lerden özel sektöre ve serbest hizmete doğru dehşetli bir türbülansla akmaya başladı (elbette ki, çuvalla para da kazandılar); yerinde kalanlar ise, yoksulluk sınırına doğru koşar adım yürüyüşe geçti ve her mühendis-mimar çiftin birisi, tam bir ömür boyu, muttasıl ev sahiplerine çalıştı; montaj sanayisi iyiden iyiye palazlanıp yarı mamul aşamasına doğru hamle etti ve nihayet KİT’lerin günümüzdeki sonunun detonasyonu da yemlenmiş oldu...

Bendeniz, kendi devremden daha geç mezun olduğum için, 10195 kaymağına yetişemedim. Ama, iş bulma açısından hiçbir sorun yoktu. Bizim kuşak okulda ne iş tutacağını düşünürken, zaten hepi topu iki tane okul vardı ve mevcut Maden Müh. sayısı da henüz dört haneli bile değildi.

ODTÜ’nün staj programından haberim yok; bizim ilk stajımız ise, galiba bir tür ‘nane molla silkeleme’ testiydi. Daha çocuk denecek bir yaştaiken, ortalama her gün 1 adamın öldüğü memleketteki bir kömür ocağına ilk inişinizde, hele bir de kazaya –görsel ya da işitsel– tanık olduysanız, şok geçirmek kaçınılmazdı. Silkelenenlerin en aşırı tepkisi hepten terk-i meslek kararıyla tecelli eder ve banko İnşaat Fak. cenahına ilticayla sonuçlanırdı (herhalde, müfredat uyumu başka cenahlara ilticaya cevaz vermezdi). Bunlar çok ufak bir azınlıktı. Silkelenenlerin çoğunluğunun tepkisi de, kömür gördüklerinde *muleta* görmüş boğa gibi köpürmelerile tezahür ederdi. Velhasıl, daha ilk stajın hemen ertesinde, işyeri seçimi hafiften şekillenmeye başlar ve diploma travayında da hepten tebellür ederdi. Zaten mantık da bunu gerektirirdi; zira, ‘kalın ve yangına müsait damarlarda pano ihzaratı’ konusundaki diploma travayından sonra kalkıp da bakır flotasyonunda çalışmak, hem öğrenenin, hem de öğrenin emeklerinin heba olması demektir. Ama, merhum Mustafa Saraç, travayını Asma’nın lağımlarında tamamladıktan sonra Karagedik Konsantratörü’nde sayfiye hayatı yaşadı. Meydan bu kadar boştu işte. Geçmiş zaman olur ki, hayali beş para etmez!...

O zaman özel sektörde çalışan ve/veya serbest

hizmet veren aziz meslektaşlarımızın istihdam sorunları hakkında bildiğim bir şey yok...

İTÜ ile ODTÜ'yü, HÜ ile 9EÜ ve sonra da diğerleri izledi. Okul enflasyonu ile meşum 24 Ocak kararlarının bileşkesi, ekonominin ağırlık merkezini tekstil, turizm, döviz-faiz-borsa, medya, moda, lüks gıda, *fast food*, *casino*, bar, loto-toto-piyango, reklam, vs, gibi işkollarına (ya da *madenci* gibi bodoslama ifade edilirse, meyhane-kerhane-kumarhane kapitalizmine) doğru kaktırmaya başladığında –yani, sanayisizleştirme süreciyle birlikte– tek mil *madenci* taifesine kapının yolu da gözüktü. Memleketin sanayisizleştirilmesi ve mühendis taifesinin işsizleşmesi, tarihin bir diğer garip cilvesi olarak, bir İTÜ mezunu olan Başbakan (sonradan bilmem kaçınıcı C. Başkanı) T. Özal'ın döneminde gerçekleşti...

MG: Ülkemizin son 30 yıl içerisinde madencilik ve enerji sektöründe izlediği politikalar açısından bakacak olursak yorumunuz ne olur?

Berbat bir *madenci* olduğum için, mübarek kısa konuşma kültürümüzden pek nasiplenemedim; o nedenle de, istediğiniz yorumu bu röportajın kapsamına tıktıracak hünerim yok. Meraklısı gitsin; Genel Maden-İş'in 2000'de yayınladığı "Yeni Binyılın Eşiğinde Dünya ve Türkiye Madencilik Sektörlerinin Genel Görünümü veya Geçmişte Kalan Bir Yüzyılın Kısa Madencilik Biyografisi" başlıklı risaleme baksın. Madencilğe epey geniş bir perspektiften bakan, ama, ara-sıra şeytanî ayrıntılara da inen, 17 adet örnek (ve 'flaş') vaka incelemesiyle takviyeli, 30 A4'lük bu risale, meraklısına 'e-ortam'da da takdim edilebilir. Biraz reklama girer gibi oldu; ama, okumaya gerçekten değeceği hususunda ben bana kefilim(!)

Bu kapsamda verilecek başka bir ifadem yoktur; lâkin, ufak bir maruzatım vardır: Siz gelin de şu otuzu 50 yapın. Zira, Türkiye'nin son ½ yüzyıllık madencilik tarihi; hem madenlerimizi işletmek, hem de sektörümüzü finanse etmek misyonuyla 70 yıl önce kurulan, faaliyete geçişiyle birlikte Cumhuriyet'in medar-ı iftihar olan ve bugünkü TPAO, TEK, TKİ, TTK(EKİ), EİEİ, TDÇİ gibi birçok enerji-madencilik KİT'inin de anası olan ETİBANK gibi güzide bir kurumun tedricen soysuzlaşması ve nihayet yıkılışının tarihiyle özdeştir. Benim gibi çoluk-çocuk taifesini bırakın da, hayatını dağlarda harcamış haysiyet ve evveliyat sahibi bir ağabe-

ymizi bulup, ETİBANK'ın encamını ona sorgulattırın. Böyle bir etkinliğe ben de can-ı gönülden mesai harcarım (zaten, bir röportajcılığım eksik kaldıydı)...

MG: Üretmeden tüketmeye teşvik eden politikaların insanları onursuzluğa ittiğini, dışa bağımlı kıldığını görüp izliyoruz. Dogmadan değil, ulusal ve toplumsal bir duruştan bahsetmek gerekmektedir. Üretmeden tüketerek, her sene daha fazla borçlanarak, dışa bağımlı hale gelerek hedeflediğimiz noktalara ulaşamayacağımız açıktır. Dolayısıyla; Türkiye'nin tam bağımsızlık, toplumsal eşitlik için mücadele ettiği, öğrenci hareketlerinin Türkiye'nin siyasi gündeminde yankı uyandırdığı yılları göz önünde bulundurup bir kıyaslama yapacak olursak; Günümüz üniversiteleri ülke sorunları hakkında sizce ne derece duyarlılık göstermektedir ve ne derece etkilidir?

Bütün tesbitlerinize katılıyorum (ama, 'üretmeden tüketme' liberallerin de sık kullandığı muğlak ve müphem bir tabir; salt üretim için üretmenin dışı dokunur bir kıymeti yoktur; neyin, nasıl ve kimin için üretileceği merkezî bir plana bağlanıp zapturapta alınmadığı sürece, insanlık anaşiden kurtulamaz). Ayrıca, "... öğrenci hareketlerinin Türkiye'nin siyasi gündeminde yankı uyandırdığı yılları göz önünde bulundurup...", otobiyografi ve ikinci sorunuz kapsamında yeterince gevezelik ettim. Ancak, "... Günümüz üniversiteleri (...) ülke sorunları (...) duyarlılık..." lakırdıları beni tarifsiz kederlere gark ediyor; umudum tükeniyor. Gerçi, umudun bittiği yerde ya panik başlar ya da nihilizmin zifiri karanlığı. Ama, öyle bir memleket düşünün ki, laik devleti de Allah'ını seven halkı da aydınına ve öğrencisine potansiyel vatan haini gözüyle bakar. Öyle bir başkent düşünün ki, en merkezî parkının göbeğinde ve onlarca kameranın objektifi önünde, zaten yere sere serilmiş dal gibi bir kızcağızın başına öldüresiye polis copu iner. Öyle bir taşra vilayeti merkezi düşünün ki, esnaf taifesi, abonesi (dolayısıyla da velinimet) olan öğrencileri linç etmeye kalkışır. Öyle bir Süleyman Ağabeyimiz (bilmem kaç kere gidip gelmiş bir başbakan, daha sonra da Cum. Baba) düşünün ki, takvimler 2007'yi gösterirken ODTÜ talebelerini nümayişe kışkırtır... Bu sonuncusu –epey tosunografik, biraz da absürd olacak ama– tıpkı şuna benzer:

Hasbelkader damızlık misyonu deruhte eden biçarenin biri, Ağanın hışmına uğrayıp ibret olsun diye iğdiş edilmiş. Cezanın hemen ertesinde, teessüründen ne

halt ettiğini bilemeyen Ağanın, biçarenin yatak başına damlayıp, daha “Yahu geçmiş olsun be birader!” bile demeden: “Ulan kart zampara, tembel tembel gerineceğine, kalk da bir an evvel icra-yı sanata başla; bu sezon en aşağı 150 buzağı doğmazsa, dosdoğru mezbahaya dehlendiğinin resmidir; ona göre haaa!...” diye fırçayı basması üzerine, müteakıt olmasa bile, *de facto* olarak müşavirliğe sevk edilen sabık boğaya artık söylenecek tek laf kalmıştır : “*El insaf nısfiddin* ya Haci...”

Böyle ağa ile öyle boğanın yaşadığı zaman ve mekân koordinatlarında, üniversitelilerin elinden ne gelir ki, umut nasıl beslenir, nasıl yeşerir?!.. (Ola ki, Süleyman Ağabeyimiz de: “Ulan haytalar, koca ABD Sefiri’nin makam otosunu tosbağa gibi devirip yakmıştınız; şimdi gıkınız çıkmıyor. Gücünüz ancak bana mı yetiyordu?!” diye hayıflanıyor. . .) Bu faslı kapatmadan önce, size iki gözlem aktarayım...

Öncelikle şunu teslim etmek gerekir ki, 68’lilerin çektiği eziyet 78’lilerinkinin yanında kürdan gibi kalır (ama, 78’lilerle birlikte çifte kavrulmaya uğrayan kimi 68’liler bu genellemenin dışındadır). İki kuşak arasındaki en önemli fark ise şudur: Devletin tek radyosunun sadece üç büyük kentte dinlenildiği 1968 epizodunda Deniz Gezmiş, Harun Karadeniz, Çetin Uygur, Sait Bülbül gibi medyatik simalar zuhur etmiştir: Bu mümtaz zevatın hepsi ayrı kulvarlarda siyaset icra etmişti; ama yine hepsinin –günümüzde artık münkariz olmuş– tek bir ortak kimliği vardı: ‘Öğrenci Lideri’. 1978 epizodunda ise, kitleyi toparlayacak merkezî bir liderlikten yoksun kalan öğrenciler, haddinden fazla politize olmuş bir dizi siyasî grup veya grupçuğun fakülte veya bölüm ölçeğindeki elebaşları etrafında gezenleşip uydulaşmışlardır. Bu fenomenin derinlemesine tahlili, kapsamımızdan da taşar, uzmanlığımızı da aşar.

Hiçbir kitle homojen bir dokusal görünüm arz etmez; öğrenci kitlesi de –kendi başına bir toplumsal sınıf veya zümre olmadığı halde– aileleri değişik toplumsal sınıf ve zümrelere mensup fertlerden oluşur. Ancak, günümüzün konjonktüründeki öğrenci kitlesi öylesine heterojen toplumsal dokulu bir görünümde ki, hepi topu dört (ikisi İstanbul’da, öteki ikisi de Ankara’da) üniversite etrafında toparlanmış olan ve federatif ölçekte merkezî örgütlülüğe sahip olan kırk yıl öncesinin öğrenci kitlesini artık rahatlıkla homojen olarak niteleyebiliriz. Haydi deyince, 1960 Nisanı’nda üç, 1968 Haziranı’nda da dört üniversite birden ayağa

kalkmıştı. Bu gün Koç, Sabancı, BİLKENT, vs.’deki ile Ağrı’dakileri hangi örgüt etrafında, hangi ortak hedefe tevcih edip, hangi ortak ilkeler çerçevesinde eylem birliği tesis edeceksiniz?.. Neee?? Ağrı’da üniversite yok mu??? Doğrusu fevkalade ayıp oluyor Ağrılılara karşı...

Her şeye rağmen, Odamızın bu bahar tertip ettiği Öğrenci Kurultayı, aniden çakıp yukarıda çizilen zifirî karanlık tabloyu boydan boya yırtan bir umut şimşegi gibiydi. İlki gerçekleştirmenin mutat acemilikleri dışında her şey çok güzeldi. Bendeniz gibi bir *pseudo-crypto*-nihilist bile öylesine umutlandı ki, Odamızın eski genel sekreterlerinden birinin Costa Gavras’ın Kayıp filmindeki ölümsüz kırat sahnesine düzduğu methiyeden alıntı indirme ihtiyacını duydu:

“... Gecenin içinden kopup gelen ama nereden geldiği pek bilinmeyen bu ak kısrağın, hakinin hâkim olduğu bu Santiago gecesinde ne işi var? (Kamera, kadraja sağdan giren kısrağı atbaşı izliyor; kısrağın caddenin derinliklerine doğru dötrnala uzaklaşırken. Bir makinelinin sesi geceyi yırtıyor. Mermilerin karanlıkta parıldayarak akan izleri kısrağı yakalayamıyor ve kısrağın geldiği yere, yeniden gecenin karanlığına dalıp kayboluyor.) (...) Costa Gavras, salt o kısrağın sahnesiyle bence işi noktalyor. Korkunun dağları sardığı, kötünün iyiyi, zulmün iyiliği besleyip çoğalttığı zor yıllarda, yüreklerin taşlaştığı zamanlarda insanın mutlaka bir kısrağı olmalıdır. Nereden olursa olsun, gecenin içinden dötrnala koşup gelmeli, apak yeleleriyle bir rüzgâr gibi esip geçmelidir. İnsanın böyle bir kısrağı olmadı mı, hali dumandır!”

MG: Geçmiş dönemde madencilik alanında yapılmış olan devletleştirme politikalarının sonuçları nelerdir? Yani sıra özelleştirme politikaları sonuçları hakkındaki düşüncelerinizi kısaca özetler misiniz?

Çok netameli, çok yerinde ve bir o kadar da zor bir soru sordunuz. Önce bir hukukî terminoloji yapılmasını doğrultalım: “Devletleştirme” diye bir şey yoktu... Devlet özel bir kanunla (6309) kiraya verdiği bazı mülklerdeki kiracıları bir diğer özel kanunla (2172) tahliye etti ve neredeyse 30 yıl oldu. Bendeniz, 80’lerin sonundan bu yana, 2172 Uygulamalarının muhasebesiyle uğraşmayı bıraktım; galiba, benden sonra Oda da bıraktı. Sizin (zateniz ve emsaliniz gençler) ile birlikte çalışmaktan gurur duyduğum 50. Yıl Özel Sayısı, anılan muhasebe defterinin (ve dahi bazı diğerlerinin) solup sararmış yapraklarını çevirebilmek için, ayağımıza kadar gelen paha biçilmez bir fırsattı. Maalesef,

zaman sıkışması nedeniyle, ne köhne kadrolarımızı, ne de darmadağın Oda arşivini yeterince toparlayabildik; Özel Sayı yarım kaldı ve bu muhtemelen fırsat da yarı yarıya heder oldu gitti...

Sadece manşetle yetinecek olursak: **2172 uygulamaları, sanayi burjuvazisinin talepleri doğrultusunda güdümlenmiş bir devlet müdahalesiydi.** Ama, sorunuza layığınca cevaplayabilmek için, bu manşetin altını doldurmak; bunun için de arşivlerin (hem Oda'nın, hem de kendiminki) epey derinine dalmak, ayrıca, carî verileri cırmalamak da gerekiyor. Velhasıl, sorunuzun cevabı, bu röportajın kapsam sınırlarını fersah fersah aşar. Çok geç kaldık çokook... Ama, sizin nezdinizde Oda'ya andım olsun ki, sağlığım elverdiği takdirde bir gün mutlaka bu işin üstesinden gelirim; artık, yeni bir özel sayıda mı yayınlanır ya da teknik kongrelerden birine tebliğ mi olur; orası sizin bileceğiniz iştir... Gerek devletleştirme (veya millileştirme, kamulaştırma veyahut her neyse, ama, kolektivizasyon ile zinhar karıştırmamalı), gerekse özelleştirme politikaları olsun, işkolumuzdaki uygulamaları öyle bugünden yarına sonuç vermez. Bu, evrensel ölçekte özgül bir işleyiştir. Şimdilik, Çayırhan örneğinden başka, hayırlı bir özelleştirme sonucunun henüz ortalıkta görünmediği gerçeği, işveren örgütlerince bile alenen ikrar ediliyor. Türkiye artık **1 kg bile** Hg, Zn, Cd, S ve 1 kg bile W konsantresi üretmiyor; yani, kimi emtia kalemleri kütükten silindi. Hele 2-3 yıl daha bekleyin; 'sonuç' konusunu o zaman daha iyi görüşürüz. Küresel ve yerel özelleştirme politikalarına dair zatî görüşlerimi daha fazla merak edenler de, 3. sorunuzun cevabında anılan kaynak ile Bülten'in ilk 35-40 sayısındaki imzasız yazılara baksın.

MG: Az gelişmiş ya da geri bırakılmış olan ülkeler, eğitim sistemlerini gelişmiş ülkelerin açıklarını kapatmaya hedeflemişlerdir. Maden mühendisliği eğitimi üzerinden örnek verecek olursak; Türkiye'de şu an öğretim veren toplam 16 adet Maden Mühendisliği Bölümü vardır. Bunlardan 6 tanesi hem birinci hem de ikinci öğretim vermektedir. Bizim ülkemizde Madencilik'in GSMH içindeki payı %1'in altına düşmüşken, yılda binden fazla Maden Mühendisi üretimi sanıyorum tüm Dünyanın Maden Mühendisi ihtiyacını karşılayacak seviyelerdedir. Plansız, programsız açılan üniversiteler, bölümler, artırılan kontenjanlar ve yetmezmiş gibi, bir de ikinci (gece) öğretime öğrenci alınmasının hiçbir mantıklı ve rasyonel açıklaması

yoktur. Ülkemizin her yıl ne kadar Maden Mühendisine ihtiyacı olacağı ilgili kurumlarca (DPT, DİE, YÖK, Üniversiteler, Meslek Odaları vs) hesaplanmazsa sonuçta anlamsız sayıda tüm dünyanın ihtiyacından bile fazla diplomalı işsiz insan yetiştirilmektedir. Sizin öğrenciliğinizdeki yıllarda verilen maden mühendisliği eğitimi hakkındaki görüşleriniz nelerdir ve sizce Ülkemizin maden mühendisliği eğitimi süreci sonrasındaki istihdam sorununu gidermek amacıyla alması gereken önlemler neler olmalıdır?

Melis Hanım, yabancı değilsiniz, siz de bir madencisiniz; ama yine de, bu konuda asıl söylenmesi gerekenleri tezekküre terbiyem elvermiyor. Bütün gözlem ve hükümleriniz gayet isabetli... Ama, sizin "...dünyanın ihtiyacından bile fazla diplomalı insan yetiştirilmektedir." gözleminizi Süleyman Ağabeyimize ilettiğimizde (ben TMMOB yöneticisiydim, kendisi de başbakandı), aynen şu cevabı aldık: "Varsın olsun; memlekette diplomasız işsizler dolanıp duracağına, diplomalı işsizler dolansın..." Bu temenninin, bir siyasî program hedefi doğrultusunda dile getirilmediğini, doğrudan halktan gelen bir talebi karşılamaya yönelik popülist bir tavır olduğunu sonradan anladım.

"Sınırsızlık iki şeye mahsustur: Birincisi evren, ikincisi de insanın aptallığı; yalnız birincisinden biraz şüpheliyim..."

Albert Einstein

Mezografteki 'dahiyane' hüküm, ABD'de, Senatör McCarthy'nin cadı kazanları kaydattığı bir konjonktürde vazedilmişti. Bizde ise, her şey, Paşa Hazretleri'nin "...Bunlar memleketlerinden kalkıp geliyorlar Ankara'ya, İstanbul'a, sonra da anarşist-terörist olup çıkıyorlar. Otursunlar yerlerine, analarının babalarının dizi dibinde okusunlar!" direktifiyle başladı. *Netekim, netekim, netekim*, halkımız da dört elle sarıldı bu direktife, peşinden de politikacılar... Öyle bir memlekette yaşıyoruz ki:

- Koskoca Prof., Doç.,vs. taifesi, "Siz kendi kendinizi yönetemezsiniz!" diyen bir cunta liderinin karşısında, akademik haysiyet beri dursun, insan haysiyetini bile bir yana bırakıp derhal esas duruşa geçiyor (sırf sakalını kesmemek için istifa edenlerin ve benim gibi direnip 1402'lik olanların her hakkı mahfuzdur);
- Ahali, "Yahu, acaba bir gün ben de bu okuldan çıkan cerrahın neşterinin altına yatar mıyım; böyle inşaatçının diktiği binanın içinde ben de oturur muyum; böyle madencinin havalandıracağı ocağa bir gün benim uşağımı da iner mi, vs..." gibi sorulara hindi kadar bile kafa yor-

maksızın –alt kat kiraya verilecek, dükkânın işleri açılacak, vs... diye– memleketine üniversite kuracak partiye olukla oy akıtacağını beyan ediyor;

- Her türlü politikacı taifesi, “Üniversiteler bölgesel kalınmanın anahtarındır.” diye inciler döktürüyor;
- TV ekranlarında, “Durumunuzdan memnun musunuz? Neredeee, kıçımıza geçirecek donumuz yok. Kime oy vereceksiniz? AKP’ye. Neden? Eeeee, memleket istikrara kavuştu; \$, enflasyon ve faizler düştü, İMKB ise tavana fırladı. Bu iktidara oy verilmez de başka kime verilir?!..” gibisinden röportajlar geçiyor;
- TV ekranlarında (ve dahi sokakta), kendi dilimiz yerine, İngilizceden tercüme bir ucube konuşuluyor (bari İngilizce de İngilizce olsa, 2-3 bin kelimelik boktan bir Amerikanca işte);
- S. Demirel, ODTÜ öğrencilerini nümayişe kışkırtıyor; K. Evren, eyalet sistemine geçilmesini tavsiye ediyor; B. Ecevit, “Tıpkı 70’lerin Eceviti gibi konuşuyorsunuz.” diye “meslektaş”larını fırçalıyor;
- T. Erdoğan, hem dışını ahalinin ensesine geçiriyor, hem de mağdur-mağdur bağırtıyor; C. Uzan, sosyal devlette sahip çıkıyor; Dr. D. Bahçeli, ABD emperyalizmine kafa tutuyor;
- Prof. Dr. N. **Erbakan sol muhalefeti deruhte ediyor**;
- Bankanın biri Nazım Hikmet’in tekmil yayın hakkını tekelinde tutuyor **ve** daha ‘fani’deki ‘a’ ile ‘rüzgâr’daki ‘â’ ve ‘ala’daki ‘a’ ile ‘alâ’daki ‘â’ ve dahi ‘dahî’deki ‘î’ ile ‘dahi’deki ‘i’ arasındaki farktan bile bihaber olan **dahî maricon Billy Gates** (veya “Türk” kompradorları) **ise Türkçe öğretiyor.**

Billy Gates dedim de aklıma geldi... Kimi zaman Türkçe klavyenin ‘ş’ tuşuna bastığınızda ekrana çıkan ve aynen kâğıda basılan ‘b’ karakteri, İzlanda alfabesinin müteakabil transkripsiyonudur. Yani, bu yazının dizilip basılmasına kumanda eden *MS-Word* programının tanıdığı 5 takım Latin (“Basit Latin, Latin-1, Genişletilmiş Latin-A, Genişletilmiş Latin-B ve Genişletilmiş Ek Latin”) hurufatı kapsamında, İzlanda alfabesi var; bizimkisi ise yok. Acaba kabahat kimin? Billy Gates’in mi, yoksa –bir Alman ya da Fransız’ın millî haysiyeti beri dursun– Bakırköy’den bile تنها olan İzlanda’daki ahalinin millî haysiyetinin onda biri kadar bile millî haysiyeti kalmayan bizim mi?! Mutfağımız gitti, dilimiz gitti, ikisi de gidince daha neyiz kaldı ki?!... Binaenaleyh ve *netekim*, çadır tiyatrosuna dönen memleketin her iline birer maden bölümü açmak, artık sünnet değil farz olmuştur; böyle millete müstahaktır ve sezadır... Bu faslı keselim; yoksa, biraz daha tahkir-tezyif, edersek, Sorumlu Md. de ben de TCK-301’lik olacağız (siz yine de bu metni hukuk müşavirinize bir gösterip işi sağlama alın).

Bu cehennem bizim... Ama hiçbir yere gitmiyoruz; sevmesek de terk etmeyeceğiz. Pir-i fani bilgenin biri, “İşçi sınıfının pasaportu yoktur.” buyurmuş;

işçi sınıfının yoksa, *madenci* taifesinin hiç yoktur. Şimdi gelelim diğer sorularınıza...

Gazi M. Kemal Paşa’nın direktifiyle açılan (ve dahi kapatılan) okulun adı bile, “*Ecole Supérieur des Mines de ...*” ibaresinin *mot a mot* (hem de tekiliyle-çoğuluyla birlikte) tercümesidir; yalnız, Türkçe metinde, orijinalinde dört noktayla kodlanan Paris, Mons, vs. yerine, Zonguldak kelimesi vardır. Bizim okul ise, anılan okullar ile “... *Bergakademie*” (buradaki dört nokta da Clausthal, Freiberg, Löben, vs. kodlu) kümesinin oluşturduğu sentezin “*Berlin Technische Universität*” normu içinde meczolmuş yerel bir versiyonudur. Velhasıl, bizim eğitim sisteminin kökleri Georgius Agricola’ya kadar uzanır(!)...

Günün birinde, “19. yüzyılın teknik eğitimini istemezük, çağdaş ve demokratik eğitim isterük!” avazeleriyle kazan kaldırdık. Ne istediğimizi de kâğıda döküp bir heyet-i aliye arz ettik (o heyetin unvanını unuttum, ama, (1 rektör + 6 dekan)’dan oluşuyordu; senatonun merkez komitesi gibi bir şeydi işte)... Heyet efradı Konsej’in bildirgesini okuyunca şaştı kaldı ve aynen “Yahu, biz sizi anarşist, komünist, vs. sanıyorduk; ama, yazdıklarınızın çoğunluğu akli başında şeyler.” dediler (aklı havada olan azınlığı da emperyalist kapitalizm, bağımsızlık, demokrasi, vs. gibi şeylerdi herhalde). Şimdi, teksir makinesiyle basılan o mübarek ve nostaljik vesaikten tek bir sayfa bile yok ortada; eh, ne de olsa, 24 ayar illegaldi ve dahi “örgütsel doküman”dı yahu; ulu-orta yerde hıfzı biraz sıkkardı yani (olsa-olsa, Emniyet’in arşivindedir). İki sene sonra, koca senato haytalara uydu ve **sadecce tek oyluk bir çoğunlukla** değişimden yana tercih kullandı; İTÜ artık ABD sistemine geçmiş ve iyi halt etmişti... Tek oyluk çoğunluğun hâlâ hayatta olanı vardır belki; yine de ben son lafımı geri almıyorum!.. İsteddiğimiz değişim, elbette ki, *Yankeeleşme* değildi; ama, günümüzdeki medrese düzenini gördükçe, değişim istediğim için aklıma fikrime sığışım geliyor...

Yaklaşık 5 ayı yurtdışında olmak üzere 19-20 aylık bir toplam (diploma travayı dahil) staj süresiyle takviyeli gayet pratik-yoğun bir eğitim almama ve 5 yıllık okulu da 7 yılda bitirip epey sağlam bir temel atmama rağmen, Kozlu’da işbaşı ettiğimde, çölün ortasına terk edilmiş penguene döndüm. Yine de 3-4 ay sonra 600 t_v/gün’lük koca kartiye-nin sorumluluğunu çömez omuzlarıma bindirdi-

ler. Bölge yazıhanesinin ikinci katındaki Kartiye Müh. sayısı iki elin parmağından azdı; üst kattakilerin sayısı daha da azdı ve üç ihraç kuyusundan –düz hesap– 6 kt_v/gün kömür çıkardı. Bugünkü Müh. sayısı o günkü en az dörde katlıyor; üç kuyunun biri devreden çıktı, ama, yerine memleketin en modern ve güçlü kuyusu girdiği halde, şimdi 3 kt_v/gün kömür bile çıkmıyor. Havzanın bütünü itibarıyla, durum daha da berbat; toplam çıkartım –yine düz hesap– 8 Mt_v/yıl’dan 3 Mt_v/yıl’a tumba oldu. Bunun vebali, elbette ki, meslektaşlarımızın değil, memleketi çadır tiyatrosuna çevirenlerin boynundadır...

Bir *elektrikçi* hocanın tabiriyle: “Yabancı dil bilmeden mühendislik etmek, zırvanın dik alâsıdır.” El Hak, doğrudur da. Ne var ki, adam gibi bir mühendislik eğitimi de ancak anadilde verilebilir. Yabancı dil nasıl olsa öğrenilir ve öğretilmelidir de (gerekirse cebren)... Yabancı dilin ille İngilizce olması da farz değildir. **Dört yıl, maden mühendisliği eğitime suret-i kat’iyede yetmez!...** *Madencilik* eğitimi, en az beş yıllık bir süreyle, hem evrensel normları inkâr etmeyen, hem de yerel kalıplara dar veya bol gelmeyen bir millî-üniform müfredat çerçevesinde hayata geçirilmelidir. Okul eğitimine, ayrıca, en az 9 aylık bir stajın ve en az 3 haftalık bir topografik harita alma kampının pratik takviyesi de şarttır. “Nasıl bir müfredat” sorusunun daha ince ayrıntılarını da işin uzmanlarına sorarsınız...

İstihdam (ya da diplomalı işsizlik) sorunu, sadece bizim değil, diğer bütün meslek sahiplerinin de ortak derdidir. Bu sorun öyle reformla, demokrasiyle, devrimle değil, ancak ihtilal ve inkılapla çözümlür!...

MG: Gerek öğrencilik döneminizde, gerekse mesleki yaşantınızda oda ile ilişkileriniz nasıldır? Oda’nın tarihsel süreci kapsamında açıklayınız?

Zaten Ankara’da bir merkez, Zonguldak’ta da bir şube; İstanbul’da ve Ankara’da da birer okul vardı. Bizim gibi ‘hayta’ taifesi bile, Oda ile ancak beşinci sınıfta ünsiyet peydahlayabildi; bizden özge “normal talebe” taifesi ise, Oda’nın varlığından bile haberdar değildi. Bunun vebali hem bizi eğitenlerin, hem de zamanın Oda yöneticilerinin boynundadır. Ancak, daha önceden de tebarüz ettirdiğim gibi, meydan öylesine boştu ki, okuldan çıkan ilk önce bir müddet “Acaba nerede işbaşı yapsam

diye düşünüp-kaşınıp gezinirdi. Taze Müh. eninde sonunda bir kapı çaldığında –ister Müessese Md.’nün bizzat kendiyse muhatap olsun, isterse de sıradan bir personel görevlisiyle– işitilecek ilk laf **“Önce Ankara’ya gidip Odaya kaydolun!”** olurdu. Çoğunluk, ancak o zaman anlardı Oda’nın varlığını...

Meslekî yaşantımdaki Oda ilişkilerimi ise, otobiyografi kapsamında yeterince anlattım.

MG: Meslek hayatınızda unutamadığınız bir anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Yeraltında hayat, “kömürün tekdüze siyahına zifirî karanlıkta yansıyan baş lambalarının sarı sisli ölgün ışığı” gibidir. Ve *madencilerin* hayatı da “... *dibindeyken*, alıyoruz boşları - veriyoruz *doluları*...” ‘dibi’ ile “... *başındayken* de, alıyoruz *doluları* - veriyoruz boşları” ‘başı’ arasındaki genlikte pırpır eden osilasyonların *zar-zor* temposu içinde, her şeye rağmen akar, gider. Bazen de boşların içinden, kömür ya da taş yerine, kömürleşmiş *madenci* cüzleri çıkar. Kim bilir ki, ölümsüz heccav Neyzen Tevfik, hayat ile zifirî siyah arasındaki diyalektik kovalamacayı sarmallandıran aşağıdaki mısralarını, belki de *madencilerin* hayatından esinlenerek söylemiştir:

“... Bir karanlıktan çıktık bir diğerine gireceğiz (...) önü zulmet, ardı zulmet; gündüzünü...”

Maalesef, *madenci* taifesinin hafızasına zıpkın misali saplanıp ömür boyu çıkmayan anılar zehir-zemberek şeylerdir, dolayısıyla da, *madencilerde* “unutulmayacak” kadar tatlı anı bulunmaz. Epigraftaki kapkara mostranın iktibas edildiği anımın, 1990/9 sayılı Bülten’de yayınlandığı gibi, Prof. Dr. Mühendis Ergin Arıoğlu’nun zatî tedris metinlerine ‘yardımcı okuma parçası’ olarak eklendiğini duydum. O nedenle, siz gelin; bir *hemi-nihilistin*, ortalığı daha fazla karartmasına da, başka talebelerin başına bela olmasına da cevaz vermeyin. (Ayrıca, otobiyografide Deli Osman’ın hazin hikâyesi de var yani...)

MG: Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı? Söyleşi için teşekkür ederiz.

Zaten yeterince çene çaldım; Bu röportajda *madencilikten* çok öğrencilik ağırlıklı oldu, beni sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.